

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o wniosku posła Minkowicza o zniesienie ustawy z 2. lutego 1867. względem utworzenia funduszu zapasowego w parafiach na pokrycie kosztów budowy i reperacji budynków kościelnych i parafialnych.

Z uwagi, że za wnioskiem powyższym domagającym się zniesienia ustawy z 2. lutego 1867. nie przemawiają żadne słuszne powody, któreby komisja mogła zalecić Wysokiej Izbie do przychylnego uznania;

z uwagi, że wniosek nie przytacza żadnego innego uzasadnienia jak tylko niechęć ludności do nazwy „pogłowszczyzna“ i ubóstwo, któreto ostatnie znajduje słuszne uwzględnienie w artykule IV. powołanej ustawy, na mocy którego ubodzy są wolni od uiszczania datków parafialnych, na koniec

z uwagi, że uwzględnienie wniosku zamierzającego znieść ustawę, która jest wynikiem obszernych i wyczerpujących rozpraw Wysokiej Izby, ustawę dopiero w przeszłym roku sankcyonowaną i dotąd mało gdzie w życie wprowadzoną, naruszyłoby zasadę poszanowania ustaw, ową zasadę, którą każde ciało ustawodawcze niezachwianie na uwadze mieć powinno — wnosi komisja:

Wys. Sejm raczy uchwalić: „Sejm przechodzi nad wnioskiem posła Minkowicza do porządku dziennego.“

H. Wodzicki
przewodniczący.

Fr. Torosiewicz.
sprawozdawca.

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwali następujący adres do Najwyższego tronu.

Wasza C. K. Mości najmiłościwszy Panie!

W pamiętnej mowie tronowej z dnia 22. maja 1867. raczyłeś Wasza C. K. Mość najtąskawiej osobiwie podnieść przygotowane przywrócenie urzędów konstytucyjnych na zasadzie ubezpieczonej.

Ta zasada przez to, że dyplom z dnia 20. października 1860. i patent z dnia 26. lutego 1861. w skutek ugody z reprezentantami Węgier zawartej, odpowiednio zmienionym stosunkom Państwa, ustawami zasadniczymi Państwa z dnia 21. grudnia 1867. się wzmocniły, na wszelki przypadek okazuje się być ubezpieczoną; przeto tylko jeszcze życzyć sobie można, ażeby właściwe konstytucyjne urządzenia na tej ubezpieczonej zasadzie w miarę potrzeb pojedynczych krajów i narodów, jednakże bez naruszenia całości Monarchii wprowadzono w życie.

Wysoka mądrość Waszej c. k. Mości poruciła przeprowadzenie tego urządzenia konstytucyjnego narodom Austrii, których nienaruszalne prawo strzeżenia i pielęgnowania ich narodowości i języka, jakoteż i ich równoprawienie w szkole, rządzie i życiu publicznem wedle ustaw państwowych zasadniczych uznano.

W imieniu obu narodowości krajowych także Sejm galicyjski silnie trzymając się ustaw zasadniczych od Waszej Ces. Mości sankcyonowanych, przystępuje w dobrej woli do spełnienia poruczonego sobie przyznanego zadania i sądzi być swej powinności świadomy, jeżeli przedewszystkiem rzetelnie się stara, ażeby każdy obywatel Państwa życia konstytucyjnego w pełni używał.

Lecz ponieważ bez udziału pojedynczych plemion narodowych wszelka działalność Sejmu krajowego bezowocną zostać musi, otóż ten ostatni wzrok swój osobiwie zwrócić musi ku rozbudzeniu i ożywieniu sił mieszkańców krajowych — a wszystko, cokolwiek może tymże w ich rozwoju przeszkadza albo tenże osłabia, ma Sejm przedewszystkiem usunąć.

Jesteśmy przekonani, że już sam skład i ugrupowanie Sejmu galicyjskiego najmniej są po temu, ażeby one krajowemu zastępstwu tych czynników przysposobiły — bez których czynności ni jedność Państwa ani krajowa autonomia zabezpieczone być nie mogą. Główna tego niedostatku przyczyna leży w nstawie wyborczej do Sejmu krajowego, w której niema należytego uwzględnienia obydwóch narodowości krajowych, skoro siła podatkowa tak często wyzyskiwana i klasa mieszkańców swą krwią daninę Państwu składająca stosunkowo bardzo słabo w Sejmie krajowym jest zastąpiona. Sprawiedliwsze uwzględnienie jest tutaj najbardziej koniecznem, jeżeli Sejm krajowy nie ma wytwarzać sztucznej większości, jeżeli Wydział krajowy z członków wyłącznie jednego plemienia narodowego się składający nie ma być jednym stronnictwem kierowany, a obsada rady Państwa w każdej chwili od czystego przypadku może być zawisła.

Nasze gminy nie mogą żadnej autonomii w sobie wyrobić, dopokąd są od rad powiatowych całkiem zawisłymi, a większość tych ostatnich jednej narodowości jest powierzona.

Urządzenie szkół naszych nie zadowalnia każdego, jak długo służy mu za podstawę ta mylna premisa, że w kraju naszym jeden język jest panującym a drugi ma być temuż podporządkowanym; jak długo przymys do nauki drugiego języka krajowego należy do urządzenia szkolnego, jak długo niekonsekwentność przeciwna konstytucji górą idzie: że cudzy język ma być obowiązkowo - wykładowym i naukowym, a własny język tylko obok pierwszego i to w nadzwyczajnych godzinach ma być wykładanym: jak długo gminy swe szkoły dla obcych zaprowadzają i przytem jeszcze widzą jak ich dzieci swemu narodowi obcemi się stają; jak długo fundusze publiczne wyzyskują się tylko na korzyść jednego języka. a seminaria nauczycielskie przy zamierzonej metodzie nauczania młodzieży tylko w jednym języku krajowym, całkiem jednostronny kierunek otrzymać mają. Oto niestety wynik konstytucyj i regulatyw, które z osławionem równouprawnieniem bynajmniej pogodzić się nie dadzą.

Także po urzędach i sądach sprawa językowa nie lepiej stoi, ponieważ wszystko okazuje, że i tutaj tak zwany panujący język ma się narzucić drugiemu narodowi siłą, jak gdyby ten ostatni można wyprzeć z życia publicznego i skazać na wieczne milczenie.

Dwa plemiona narodowe są w Galicyi w sporze ze sobą; jedno domaga się hegemonii, drugie obstaje za równością w obliczu prawa.

Jeżeli raz i tutaj wywrócenie socyalnych stosunków ma się ukrócić i dobrobyt krajowy zakwitnąć, to potrzeba koniecznie równej obrony obydwom narodowościom użyć i tolerancję w obustronnych prawnych stosunkach zaprowadzić.

My nie żądamy wyjątkowego położenia w kraju ani w obec Państwa; lecz my i na to przystać nie możemy, ażebyśmy komuś służyli za materiał do separatystycznych zachcianek. My nie żądamy odrębnego ministerstwa ani nie żądamy osobnego kanclerza; my dalecy jesteśmy od jakiegoś stanowiska wyjątkowego naprzeciw reprezentacji państwowej, nie chcemy odrębnej administracji krajowej ani też odrębnego zarządu finansowego. Wszystko to, jako też i ogólne prawodawstwo cywilne, karne i polityczne chcemy mieć z resztą części składowych austriackiej monarchii wspólnem — gdyż my postanowili stać wiernie przy zasadniczych ustawach państwowych i nie możemy doradzać do dalszego rozkładu Austrii na same unie personalne tem mniej, albowiem obawiamy się, ażeby Państwo austriackie w końcu na czystą fikcję nie zamieniło się.

W obec tego wszystkiego my chcemy i żądamy, przeciwnie, ażeby jedność Państwa wewnątrz się wzmożniła i Austria jako mocarstwo swą godność na zewnątrz należycie ochraniała.

W tym kierunku i my działać będziemy; lecz my także domagamy się, ażeby nasz udział stał się możliwym i zabezpieczonym — a najodpowiedniejszym środkiem do osiągnięcia celu naszego uznajemy wolność i równouprawnienie narodowości konstytucyjną zaręczonych

Przeto prosimy najpokorniej:

Wasza C. K. Mość raczy narodowy rozwój obydwóch narodów w Galicyi na zasadzie zupełnego równouprawnienia zabezpieczyć, gminom podać możliwość do życia autonomicznego, zarządzić reprezentację obydwóch narodowości w Radzie Państwa przez wysłanników własnego wyboru, a sprawowanie narodowych zaległości za pośrednictwem odrębnych kuryj w Sejmie krajowym i za pośrednictwem odrębnych wydziałów krajowych.

Wtedy to zbudzi się ogólne zadowolenie i zaufanie, a wdzięczne i szczęśliwe narody będą przynosząc z ochotą jednoci Państwa swoją własność i krew w ofierze, błogosławić Waszej C. K. Mości i Najwyższej dynastyi!

Oby Najwyższy zachował Waszą C. K. Mość na długie, długie lata!

Lwów dnia 13. września 1868.

Kowalski, Krasicki, Delkiewicz, Pietruszewicz, Ozarkiewicz, Iszczuk, Krzyżanowski, Makowicz, Guszałewicz, Ławrowski, Sycz, Zynczak, Pilipów, Gulak, Pawlików. Kocko, Papczuk, Szulak, Koroluk, Kowbasiuk, Bodnar, Dzerowicz, Ławrynowicz, Jan Bazylewicz, Sapruka, Suszkiewicz.

Wysoki Sejm raczy wybrać komisję z dziewięciu członków, która rozpozna stan teraźniejszy katastralnego szacowania gruntów i zda o niej sprawę Sejmowi.

Ks. Wojciech Stępek.

ks. Sulikowski, — Golejewski, — Gniewosz, — Zborowski, — ks. Morgenstern, — ks. Dittrich, — St. Tarnowski, — Z. Sawczyński, — Szumańczowski, — Czerkowski, — Samelson, — Cichorz, — Boczkowski, — Gnoiński, — Torosiewicz, — Podlewski, — Niezabitowski, — Czajkowski, — Starowiejski, — L. Skrzyński, — Wolny.

Wniosek

posła Krzczunowicza.

«Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę o zmianie §. 4. statutu krajowego.»

Art. I.

Postanowienia §. 4. statutu krajowego z 26. lutego 1864. znoszą się, w ich miejsce wchodzi w moc obowiązującą postanowienia artykułu następującego.

Art. II.

Do kierowania obradami Sejmu krajowego, wybiera Sejm z grona swojego Marszałka krajowego na cały czas trwania peryodu sejmowego, — i dwóch jego zastępców na czas trwania sesyi.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia.

Krzczunowicz,

Rogawski. — Hubicki. — Badeni. — Leon Chrzanowski. — Ławrowski. — J. Szujski. — Boczkowski. — Borkowski.
— Trzeciecki. — dr. Mayer. — Horodyski. — Gniewosz. — Dzwonkowski. — Mier. — Podlewski. — Zyplikiewicz
— Wacław Wyrobek. — Hoszard.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Każda para nowożeńców obowiązana jest, przed ślubem złożyć w urzędzie gminnym 1 złr. w. a. jako opłatę szkolną.
2. Opłaty te mają wpływać do kas Wydziałów Rad powiatowych i mają stanowić fundusz szkolny powiatowy, będący wyłączną własnością dotyczącego powiatu i zostający pod jego zarządem.
3. Fundusze szkolne powiatowe mają służyć wyłącznie na cele szkolne dotyczącego powiatu, mianowicie: na zakładanie i utrzymanie szkół powiatowych, na uregulowanie dotacyi szkół w gminach ubogich, na zapomogi i nagrody nauczycieli szkół ludowych i na stypendya dla kandydatów stanu nauczycielskiego.

Kabat, wnioskodawca.

Pietruski, Boczkowski, Pfeiffer, Hubicki, Wężyk, Zbyszewski, Rutowski, Sawczyński, Horodyski, Agopsowicz,
M. Koczyński, Jabłonowski, Ziemiałkowski, Czajkowski.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Artykuł 1.

Językiem wykładowym w akademii technicznej lwowskiej jest język polski.

Artykuł 2.

Powyższe postanowienie wchodzi z d. 1. października 1869 r. w wykonanie.

Lwów d. 15. września 1868.

Wnioskodawca Dr. E. Czerkowski.

Majer, ks. Barewicz, Trzeciecki, ks. Morgenstern, M. Popiel, C. Haller, Kamiński, P. Gross, Niezabitowski, Hoszard, Kabat, Rutowski, Borkowski, Krzczunowicz, Zyblikiewicz, Ad. Potocki, St. Tarnowski.

Wniosek

Wniosek o udzielenie

dotyczy

dotyczy

dotyczy

dotyczy

dotyczy

dotyczy

dotyczy

dotyczy

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę, objaśniającą §. 35. ordynacyi wyborczej dla gmin, z dnia 12. stycznia 1866.

Artykuł I.

Wyjątek od obieralności na członka zwierzchności gminnej, zawarty w ustępie pierwszym §. 35. ordynacyi wyborczej dla gmin z 12. sierpnia 1866., nie rozciąga się do tych członków rady gminnej, którzy mają stałe zamieszkanie w obszarze dworskim, tworzącym z gminą, dla której wybór się odbywa, jedną gminę katastralną.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministerstwu.

Krzeczunowicz.

Ed. Dzwonkowski. — Mier. — Waleryan Podlewski. — Zybliekiewicz. — Rogawski. — Hubicki. — Badeni. — Gniewosz. — Leon Chrzanowski. — J. Szujski. — Borkowski. — Trzeciowski. — Boczkowski. — Dr. Majer. — Horodyski. —

Wniosek.

1. Wniosek ten jest skierowany do Rady Państwa, a nie do Sejmu, z dnia 15 stycznia 1886 r.

Art. 1.

Wniosek odnosi się do projektu ustawy o zmianie ustawy o wyborach do Rady Państwa, z dnia 15 stycznia 1886 r., w tym celu, aby w niej zmienić art. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Art. 2.

Wniosek ten jest skierowany do Rady Państwa.

Art. 3.

Wniosek ten jest skierowany do Rady Państwa, a nie do Sejmu, z dnia 15 stycznia 1886 r.

Wniosek

odnoszący się do reparacyi dróg publicznych w drodze konkurencyi na gromady zarepartowanych, niemniej do nowo zakładających się mających dróg komunikacyjnych.

Z głębokiem uszanowaniem podpisany deputowany ośmiela się, do Wysokiego Sejmu wniosek następujący: do zakładania dróg publicznych i komunikacyjnych w drodze repartyeyi odbyć się mających, odnoszący się — zakomunikować.

Przy ogólnej konkurencyi na gminy w drodze repartyeyi przy nowem zakładaniu, jakoteż i reparacyi dróg publicznych i komunikacyjnych nakładanej, wypadałoby mieć na celu spisane odbudowanie czyli uskutecznienie takowych, i to w ten sposób:

Jeżeli w jakimś powiecie jednocześnie kilka dróg nowo zakładanych budować się ma, i do tej budowl i tylko ościenne i przyległe wsie konkurować mają, natenczas budowa takich dróg powoli tylko uskutecznić się da z powodu, że po większej części budowa takich dróg w drodze konkurencyi nie gotówką w pieniądzach, lecz po części materiałem, po części robotą, a to przy biednej klasie włościańskiej, w części zaś gotowemi pieniędzmi parta zostaje, — powtóre, że czasami w taką miarę jak daniny o tej konkurencyi się odnoszące wpływają, taką miarą i budowa drogi prowadzoną zostaje, przez co kilkoletnia czasami zwłoka przy ukończeniu takich dróg się pokazuje, — co zaś największą przeszkodę czyni, jest brak funduszów, gdyż często odleglejsze wsie i zamożniejsze od konkurencyi podobnych dróg uwolnieni zostają. Z powodów takich zostają wsie bliskoległe całkiem wyęteżone, zwłaszcza, że takowe tak dobrze jak i inne odleglejsze wsie także ciężary publiczne jakoto: podatki, wykupno, dotacje do szkół i t. p. ponosić muszą.

Z tych to przyczyn zostają bliskoległe gromady w bycie materyalnym raptownie uszczupleni, i mamy przypadki, że nie jeden gospodarz przyciśniony domowem nieszczęściem, całkiem zrujnowany został, sprzedawszy na pokrycie nań nałożonej kwoty pieniężnej, swą chudobę.

W miarę takiego postępowania rzadko da się cel osiągnąć, i budowa takiej drogi lata się przeciąga.

Obecnie w Pilźnieńskim powiecie są dwie drogi w drodze takiej konkurencyi uskutecznić się mające.

Spieszniejsze uskutecznienie takiej budowy dałoby się w ten sposób osiągnąć, gdyby nie równocześnie z dwoma lub więcej w drodze konkurencyi odbudować się mającemi drogami postępowano, t. j. w jednym powiecie, tylko pierwej do jednej się wzięto, dostateczną repartyę rozpisano i ściągnięto, i to nie w różnorodnych daninach, tylko tak od dworów, jakoteż i od gromad li tylko w gotowiznie, i żeby do takiej drogi w jednym powiecie odbudować się mającej, nie tylko ościenne dwory i gromady, lecz wszystkie posiadłości całego powiatu konkurowały równocześnie, przez co uskutecznienie takiej drogi w jednym roku osiągnąć można, a biedniejszym gospodarzom sposób do zarobkowania by podano.

Na taki sposób wszystkie gminy ponosiłyby zarówno ciężary w jednym powiecie, i uskutecznienie takiej drogi swój rychły i spieszny cel by osiągnęło.

Dopiero po ukończeniu jednej drogi, wypadałoby do budowy drugiej przystąpić; i cel by rychlej osiągnięty został. Czy niekorzystniej dla gmin i dobra publicznego ukończyć dwie drogi w taki sposób we dwóch lub w trzech latach, niżeli jednocześnie budowę kilku dróg rozpocząć, lata przeciągać i użytku odpowiedniego nie osiągnąć, — bo czy nie lepiej i nie korzystniej używać jednej ukończonej drogi, a niżeli kilku zaczętych i nieukończonych dróg?

Dodatkowo.

Nakoniec dla budowy gościńca z Dębicy na Pustynię, Brzeźnicę, Postków, Rzemień przez Mielec, aż do Nadbrzezia nadwiślańskiego, ofiarował Wysoki Wydział krajowy subwencyę 7.000 złr. w. a. — $\frac{3}{4}$ mili tego gościńca jest dopiero wyrównane, kamienie wystawione w kupkach, lecz jeszcze nierozsypane, resztę dopiero w lesie Brzeźnińskim rozwożać w górę, lecz funduszu na materiał brakło, — przeto Wysoki Sejm zechce tę sprawę poprzeć, i do dalszego funduszu się przychylić.

Walenty Pnskarz wł. r.

Wniosek.

O naglącej potrzebie zaprowadzenia ksiąg hipotecznych dla posiadłości mniejszych u nas, radzono już nie raz w Sejmie krajowym, lecz dotąd bez skutku. Wys. Rząd przedłożył wprawdzie Wysokiemu Sejmowi w 1865/6. projekt ustawy hipotecznej, jedynym atoli skutkiem odbytych wtedy narad, było uchylene projektu rządowego, głównie z tego powodu, że pomieniony wniosek, reformując całą instytucję dotychczasowych naszych ksiąg publicznych, mieścił w sobie rozliczne trudności w zastosowaniu do kraju naszego.

Gdy niewiadomo, jak Wys. c. k. Rząd załatwił uchwałę Wys. Sejmu, z dnia 21. kwietnia 1866; w przedmiocie ksiąg gruntowych wydaną, a mianowicie, czy w tej wielce ważnej sprawie krajowej zwołał komisję złożoną z prawników krajowych i czyli zechce przedłożyć na obecnej kadencji Sejmowej projekt przez tę komisję wypracowany; gdy przytem księgi gruntowe, których od wieku prawie napróżno wygląda większa połowa kraju, urządzić można dosyć małym kosztem, a przecież z wszelką pożądaną dokładnością, przeto składamy wniosek:

«Wysoka Izba raczy uchwalić ustawę krajową o księgach publicznych (gruntowych i miejskich) według projektu pod /./ załączonego.»

Dr. M. Koczyński poseł nowo-sandecki.

Zbyszewski. — I. Czartoryski. — Adam Potocki. — Samelson. — P. Gross. — Rutowski. — Mokawski. — Czerkawski. — Hoszard. — C. Haller. — Dubs. — J. Wolny. — Dziewoński. — Kabat. — ks. Sulikowski. — ks. Morgenstern. — Wiśniewski.

Ustawa krajowa

o księgach gruntowych i miejskich w Królestwach Galicyi, Lodomeryi i W. Ks. Krakowskiem.

§. 1.

Po wszystkich gminach podatkowych w Galicyi, Lodomeryi i Krakowie zakłada się księgi publiczne, a mianowicie księgi gruntowe dla włościan, miejskie zaś dla miast i miasteczek, mające objąć wszystkie nieruchomości wiejskie i miejskie, które są własnością prywatną i obciążeniu podlegają, jeżeli dla nich dotąd nie istniały należycie utrzymywane księgi hipoteczne.

Księgi gruntowe i miejskie są to wieczyste wykazy publiczne utrzymywane po c. k. sądach powiatowych pod nadzorem i odpowiedzialnością sądową.

Przedmiotem księgi publicznej jest nabycie, ścieśnienie i zniesienie praw rzeczowych na posiadłościach, które weszły do księgi publicznej.

§. 2.

Każda własność nieruchoma powinna być wpisana do księgi publicznej.

Wyjątek stanowią nieruchomości w §. 288. księgi pow. ust. cyw. wymienione, to jest rzeczy i dobra, wspólne, czyli nieruchomości służące do użycia każdemu członkowi gminy, tudzież nieruchomości kościelne i szkolne, które to dwa ostatnie przedmioty tylko za wyraźnem żądaniem właściwych władz wejść mają do ksiąg publicznych.

§. 5.

Istniejące już po miastach, miasteczkach i niektórych gminach wiejskich księgi publiczne, chociażby to były tylko księgi ingrosacyjne, nadal utrzymane i tylko w miarę potrzeby poprawiane będą, jeżeli z nich powziąć można dokładną wiadomość o prawach tamże wpisanych.

W przeciwnym razie zostaną zamknięte jako *libri formae antiquae*, poczem nastąpi zgodnie z przepisami niniejszej ustawy założenie nowej księgi publicznej (*libri novae formae*) stanowiącej jednak tylko dalszy ciąg księgi dawniejszej.

§. 4.

Księgi publiczne (gruntowe i miejskie) składają się z trzech części:

- a) z księgi głównej,
- b) z zbioru dokumentów,
- c) z rejestrów (skorowidzów) hipotecznych.

Księga (główna) składa się z czterech działów (rubryk) następujących.

Dział pierwszy					Dział drugi		Dział trzeci		Dział czwarty		
Pozycja	Nr. kadastralny	Skład posiadłości	Powierzchnia	Łączna inkrat	Szacunek	Pozycja	Imię i nazwisko posiadacza, tytuł własności, ograni- czenia jej i wy- kreślenia	Pozycja	Ciężary rzeczowe (długi), zlewy i wykreślenia	Ilość w złr.	Nadciężary, zlewy ich i wykreślenia

Księga miejska całkiem jest podobną do księgi gruntowej z tą tylko różnicą, że oprócz dwóch podziałów (powierzchnia, przychód) w dziale pierwszym po prawej ręce umieszczonych, wyrażony także będzie „szacunek posiadłości“, o ile ze sądowych detaxacyi, lub kontraktów kupna i sprzedaży i t. d. docieczonym być może.

Na samym wstępie do księgi publicznej każdej gminy podatkowej mieści się wierzytelna kopia kadastralna tego obszaru gminnego, oraz wierzytelny odpis zdjęty z protokołu parcelowego tejże gminy.

Księga główna składająca się z 20 liber mocnego papieru in folio formatu księgowego (na kształt tomów w tabuli krajowej używane, będzie oprawną, każda jej stronica będzie oznaczona liczbą wypisaną literami, a przy końcu umieszczone być ma zaświadczenie, z wielu stronic się składa.

Każda gmina podatkowa będzie miała swoje oddzielną księgę. Trzy arkusze tworzą „*folium*“ gospodarstwa jednego, tak samo trzy arkusze będą „*folium*“ gospodarstwa drugiego i t. d. Jeśli księga gminy N. zapisaną będzie w całości, lub jeśli przy zawiązku hipoteki jedna nie wystarczy księga, założy się księgę drugą, trzecią i t. d.

Zbiór dokumentów składanych przy wyjednaniu wpisów hipotecznych w pierwopisie lub odpisach wierzytelnych, albo spisanych przy zawarciu umowy (aktu hipotecznego) wobec sądu protokołów stanowić będzie drugą część księgi gruntowej.

Układ skorowidzów zastosuje się do używanej po sądach formy.

Księgi publiczne przechowuje i prowadzi w kancelaryi (ile możliwości sklepionej i należycie kratą w oknach zabezpieczonej) sądu powiatowego przysięgły urzędnik pod kierunkiem i odpowiedzialnością sądu powiatowego jako zwierzchności hipotecznej.

§. 5.

Nim księgi publiczne (gruntowe i miejskie) wejdą w użycie, przeprowadzoną być winna w terminie roku jednego po sankcyi niniejszej ustawy czynność pierwiastkowego ich założenia.

Czynność ta powierzona będzie w obrębie każdego sądu powiatowego oddzielnej komisji ziemiańskiej, zostającej pod kierunkiem właściwego c. k. sądu obwodowego sprawującego obowiązki dyrekcji hipotecznej. Ster zaś najwyższy i nadzór prac ku wprowadzeniu hipoteki włościańskiej i miejskiej potrzebnych, a w szczególności wydawnictwo stosownych instrukcji i pouczenia w razie potrzeby — porucza się c. k. Sądom krajowym wyższym jako trzeciej i ostatniej instancji w sprawach pierwiastkowego ustalenia hipoteki dotyczących.

Komisja ziemiańska (czyli hipoteczna) w siedzibie c. k. sądu powiatowego ustanowiona składać się ma z sędzi powiatowego (który będzie przewodniczącym w tej komisji), z jednego członka rady powiatowej (ile możliwości prawnika) i kolejno z jednego radnego tudzież dwóch pełnomocników tej gminy, której księgę publiczną właśnie się zakłada; na koniec w miarę potrzeby i sposobności z urzędnika c. k. poborów z operatami kadastru obeznanego. Członkowie komisji mają głos stanowczy z wyjątkiem wymienionych tu pełnomocników gminnych, którzy głosu li do-radczego używają.

Wspomnianej komisji przydany będzie ze sądu powiatowego kancelista lub dyktaryusz przysięgły *«ad actum»* posiadający wprawę w czynnościach hipotecznych, lub mogący przynajmniej ją w krótko nabyć pod kierunkiem komisji ziemiańskiej.

Członkowie komisji ziemiańskiej składają uroczystą przysięgę w c. k. sądzie powiatowym tej treści, iż sumiennie i dokładnie spełnią ważne obowiązki poruczone im przy zawiązku instytucji hipotecznej. Ustanawia ich się z tym wyraźnym dodatkiem, że nie tylko osobiście, ale nawet i całym majątkiem ręczą za rzetelność wpisów uskuteczniionych.

Ziemiańskie komisye wyznaczone są tylko na czas pierwiastkowej regulacji hipoteki w obrębie każdego sądu powiatowego, po czem bezzwłocznie rozpoczyna się urzędowanie zwierzchności hipotecznych przez właściwy sąd powiatowy sprawowanych.

§. 6.

Komisja ziemiańska odebrawszy za pośrednictwem rad powiatowych od Wydziału krajowego tyle ksiąg oprawnych, ile gmin jest podatkowych w obrębie sądu powiatowego, winna do działu pierwszego i drugiego w księdze publicznej wszystko wcielić (zapisać), co tamte podług wzoru §. 4. wpisać przynależy.

W tym celu ma komisya:

1) zażądać do urzędu podatkowego przesłania w terminie dni 14 co do każdej gminy podatkowej dokładnego spisu wszystkich dzisiejszych gospodarzy gruntowych (lub realności miejskich) z domieszczeniem (starej i nowej) liczby kadastralnej każdego gospodarstwa, tudzież odpisy protokołu t. z. ewidencji kadastralnej;

2) zaważać naczelników gmin, aby złożyli bez zwłoki przed komisją wypisy kadastralne (każdej posiadłości) (uskutecznione według ostatniego pomiaru) wraz z protokołem parcelowym i mapą gminy.

Następnie obowiązkiem jest komisji:

- a) podług porządku numerów konskrypcyjnych gminy wpisać do pierwszego działu księgi publicznej na podstawie wykazów kadastralnych zwyż powołanych i wysłuchania opinii delegata gminy (zasiadającego w komisji ziemiańskiej) i pełnomocników gminnych cały skład posiadłości, a mianowicie numer bieżący czyli pozycję, dalej numer kadastralny, potem części składowe gospodarstwa (dom, podwórze, przybudynki, role, łąki, ogrody, pastwiska, lasy, stawy) wreszcie w dwóch przedziałkach czyli poddziałach należących do tego działu wyrazić, jaka jest powierzchnia i dochód tych wszystkich części posiadłości. Przy tej czynności komisya zastosuje się do prawidła, iż majątność do jednego gospodarza należąca i pod ogólnem imieniem opodatkowana (i nabywana), a w obrębie tej samej gminy podatkowej położona, choćby z różnych kawałków złożoną była, stanowić będzie jedno ciało tabularne w księdze publicznej.

Dalej komisya obowiązana jest.

- b) wysłedzić drogą właściwą z akt sądowych, z książeczek podatkowych, z wykazów kadastralnych i wskazówek podanych przez gminnego członka komisji, właściciela, albo w razie niedostatecznie wykazanego tytułu własności przynajmniej istotnego obecnie posiadacza fizycznego (gospodarza) posiadłości dzierżącego grunt z własnego a nie obcego ramienia i zapisać go w dziale drugim księgi publicznej. W terminie reklamacyjnym (§. 9) nastąpi ostateczne w tej mierze wyjaśnienie.

Nakoniec ma komisya:

- c) wybadać (ile się to da z aktów sądowych i zeznań reprezentantów gminy) a potem zapisać w tymże dziale wszystko, co się odnosi do tytułu własności, do jej ścieśnienia, tudzież do ograniczeń pod względem własnowolnego zawiadywania majątkiem.

Wszystkie te wpisy odbywają się w języku polskim, charakterem ile możności ozdobnym i koniecznie czytelnym.

§. 7.

Na jakiś czas (n. p. 3. miesięcy) przed ułożeniem czyli zapisaniem tych działów w księgach publicznych dla wszystkich gmin podatkowych w obrębie sądu powiatowego położonych — wyznaczy komisya dla każdej gminy podatkowej dzień pewny (lub też kilka w razie potrzeby) za sześć tygodni po tej odezwie przepadający do wnoszenia reklamacyj (zarzutów) ogłosi to urzędownie za pośrednictwem sądu obwodowego przez gazetę Lwowską, o czem także naczelnicy gmin po wsiach i miasteczkach uwiadomią każdego posiadacza nieruchomości.

W tym edykanie reklamacyjnym zawezwie sąd kolegiálny wszystkich interesantów, aby działy w księdze publicznej zapisane przejrzeć chcieli, a w dzień oznaczony przed komisją ziemiańską stawili się, to jest zawezwie:

1) wszystkich gospodarzy wiejskich i miejskich z dołożeniem, iż prócz dowodów kadastralnych i książeczek podatkowych mają przynieść ze sobą pierwopisy umów o kupno i sprzedaż zawartych, dekrety przyznania spadku, wyroki i inne dokumenta prawne do nabycia własności odnoszące się, nakoniec jednoreńskiowy znaczek stęplowy (§. 14). Na przypadek niestawienia się wyrazi edykt iż w takim razie odbędzie się cała pertraktacya z radą zwierzchnością gminną, ponieważ tu rozchodzi się o dopełnienie obowiązku publicznego, dalszej zwłoki niedozwalającego.

Podobnież zawezwie edykt

2) tych wszystkich, którzy sądzą mieć równe lub lepsze prawo do posiadłości wpisanej w księgę publiczną.

Skutki niestawienia się tych drugiego rzędu interesantów wyrażone w obwieszczeniu edyktałym na tem się zasadzają, iż wszyscy, którzy w skutek prawa własności lub posiadania nabytego przez nich mniemają, że w księdze publicznej nastąpić winno sprostowanie, uzupełnienie, odpisanie, dopisanie lub przepisanie (bądź co do wymieniania nieruchomości, bądź co do zestawienia ciał hipotecznych lub co do wpisanych tytułów posiadania), a przecież nie zgłoszą na piśmie lub też ustnie swoich roszczeń w terminie w obwieszczeniu zakreślonym — tylko na zwyczajnej drodze prawa będą mogli dochodzić pretensyi takowych.

§. 8.

Nadto edykt zamieści następujące uwiadomienie:

1. Nikomu nie będzie wolno wznawiać takich roszczeń, względem których już poprzednio nastąpiła prekluzya, ani takich czynić zarzutów, które podług przepisów prawa mogą być dopuszczone.

2. Posiadacz nieruchomości zapisany w księgach publicznych, po upływie trzech lat od bezskutecznie upłynionego terminu reklamacyi rachując — nabywa zasiedzeniem zupełnego prawa własności, i może wnieść żądanie do sądu, aby mu własność przyznana była i ażeby wpisanie przyznanego mu prawa własności do ksiąg publicznych skutecznionem zostało (§§. 1467. i 1498. kod. cyw.)

3. Iż każdy bądź posiadacz bądź z interesowanych chcący wnieść zarzuty — stanąć powinien osobiście albo przynajmniej przez pełnomocnika na piśmie umocowanego.

4. Iż każdy zgłaszający się powinien złożyć w komisji za odebraniem rewersu wszystkie dokumenta, na których opartym jest domniemane jego prawo.

W dalszym ciągu wyrażonem będzie w obwieszczeniu, że ani odwołka ani przywrócenie do pierwotnego stanu niedopilnowaniu terminu edyktałego dla stron opieszłych miejsca nie ma,

Nakoniec edykt wyrazi dzień, z którym księgi publiczne (gruntowe i miejskie) jako księgi hipoteczne w całym znaczeniu używane i utrzymywane będą, a zatem termin, odkąd ciężary hipoteczne wejść mogą do działu trzeciego, zaś nadciężary do czwartego działu w księgach publicznych.

Oraz dołoży się w obwieszczeniu wzmiankę, że po tym dniu nowe prawa własności lub inne prawa rzeczowe na nieruchomościach nie mogą być inaczej nabywane, przenoszone na kogo innego lub znoszone, tylko przez stosowne do ustaw obowiązujących cywilnych wpisanie w księgę publiczną, atoli bez uszczerbku dla praw pierwzej zaistniałych i w terminie edyktałnym do pierwszego lub drugiego działu księgi hipotecznej zgłoszonych.

Szczególniej uważać wypada, aby prawa osób małoletnich lub bezwłasnowolnych należycie były dopilnowane, i aby ich zastępcom polecono ściśle się stosować do edyktu w dopełnieniu właściwych im obowiązków.

§. 9.

W terminie reklamacyjnym komisya ziemiańska mająca przed sobą wszystkie zarzuty na piśmie wniesione zająć się ma nasamprzód odczytaniem interesentom wszystkiego, co zapisaniem zostało do działu pierwszego i drugiego w księdze publicznej.

Następnie przyjmuje komisya zarzuty ustnie wnoszone, dokumenta przez reklamującego składane przejrzy, porówna je z osnową tych dwóch działów pomienionych księgi publicznej, zaznaczy (zaparafuje) dokumenta wraz ze składającym i wyda mu rewers zaświadczający odbiór tychże dokumentów.

Powstałe przy tej reklamacyi wątpliwości referent wniesie do rozstrzygnięcia na posiedzeniu komisji ziemiańskiej, która w potocznych sprawach, idąc w ślad przepisów mieszczących się w następnym paragrafie (10) sama wydaje decyzją większością głosów, zaś w spornych kwestyach odnoszących się do prawa cywilnego przedłoży rzecz całą sądowi powiatowemu do stanowczego załatwienia w I instancyi. Apelacya założoną być winna do sądu obwodowego (względnie krajowego), rewizya zaś ostateczna w razie sprzeczności wyroków idzie do wyższego sądu krajowego.

§. 10.

Jeżeli między stawającymi zaszedł spór (§. 9) dotyczący się składu posiadłości, lub o jakie prawo wchodzące w obręb drugiego działu księgi publicznej i pomimo wdania się w to komisji ziemiańskiej nie przyjdzie do zgody między interesowanymi; wówczas komisya ziemiańska ujawi wprowadzić w księgę publiczną roszczenie zgłoszone (za pomocą wyrazów «sporne») i zarazem uwiadomi strony interesowane, iż wszczęta sprawa odesłana zostanie do sądu powiatowego, w którym bez zwłoki odbędzie się z urzędu dochodzenie i przesłuchanie w celu wyjaśnienia prawdziwego stanu rzeczy.

Jeżeli między stronami w sądzie powiatowym przyjdzie do zgody albo jeżeli w razie większej zawiłości sprawy w sądzie powiatowym stronom zakreślonym został termin do działania w zwyczajnej drodze prawa przez wniesienie skargi, natędy wpis w księdze publicznej sprostowany będzie w swoim czasie stosownie do ugody lub do orzeczenia prawomocnego.

§. 11.

Komisya ziemiańska przed zamknięciem aktu pierwiastkowego zaprowadzenia księgi publicznej przekona się jeszcze:

- a) czy żadna realność wiejska lub miejska nie została pominięta przy wpisach do księgi publicznej;
- b) czyli należycie uskutecznilo obwieszczenie edyktałnego terminu wyznaczonego dla gminy podatkowej, której regulacya hipoteczna przychodzi pod ostateczne roztrząsanie;
- c) czy pisma składające zawiązek nowej hipoteki mają ze sobą zupełną spójność i zgodność, zgola całą swą zwróci uwagę na to, czy pod żadnym względem legalność tego pierwiastkowego wprowadzenia hipoteki nie podlega zarzutom uzasadnionym.

Gdy komisya znajdzie cały akt dokładnym, wyrzeczy zamknięcie swoich czynności co do gminy podatkowej w mowie będącej i zatwierdzi cały akt pierwiastkowej regulacyi podpisami wszystkich członków; poczem rezolucya ta dosłownie wciągnięta zostanie do księgi gruntowej na stronnicy zamykającej realności wpisane.

Gdyby zaś komisya wykryła niedokładności w akcie pierwiastkowego zaprowadzenia, albo sama je poprawi albo w wypadkach większej wagi naprawienie sądowi powiatowemu poleci.

§. 12.

Komisya ziemiańska ukończywszy tym trybem zawiązek hipoteki dla jednej gminy podatkowej, przystąpi bezwzględnie do aktu tejże regulacyi względem dalszych gmin podatkowych, urządzając atoli zawsze aż do zamknięcia całej czynności w siedzibie sądu powiatowego.

Po zakończeniu aktów pierwszego zaprowadzenia hipotek w jednej gminie podatkowej, oddać ma komisya ziemiańska księgę publiczną sądowi powiatowemu do użytku publiczności, i zda o tem sprawę sądowi obwodowemu, jako dyrekcyi hipotecznej.

§ 13.

Co do postępowania w biegnących już czynnościach hipotecznych, po akcie pierwiastkowego wprowadzenia hipoteki następujących ściśle zachowane być mają wszystkie przepisy kodeksu cywilnego, jako też patentu tabularnego dla Galicyi z 4 Marca 1780 r., tudzież ordynacyi sądowej i odnośnych postanowień późniejszych, które ściągają się do czynności biegnących w nowo założonych księgach publicznych, o ile dadzą się pogodzić z uchwalonem na mocy niniejszego prawa urządzeniem wewnętrznem hipoteki dla t. z. mniejszych posiadłości.

Do uzyskania wpisu hipotecznego po dokonaniem wprowadzeniu ksiąg publicznych (gruntowych i miejskich) dostateczną jest w myśl §. 434 k. c. rzeczą, jeśli posiadacz nieruchomości i prawonabywca, albo sam tylko posiadacz stanąwszy przed swoją zwierzchnością hipoteczną (t. j. sądem powiatowym, który utrzymuje księgę publiczną, wpisaną treści aktu zawartego bez wszelkiego pisma ustnie ząda, co uskuteczniomem zostanie w ten sposób, iż sędzia zanotowawszy w dzienniku podawczym stawiennictwo, odrazu spíše akt zeznać się mający w osobnym protokole, który wraz z decyzją sądu powiatowego jako zwierzchności hipotecznej, przez dziennik podawczy wejdzie do księgi publicznej, a następnie ma być zachowanym w zbiorze dokumentów.

Na żądanie stron sędzia rozkaże wydać stronom wyciągi z księgi publicznej lub z protokołu pomienionego z dodatkiem, iż odnośne prawa wpisane zostały do wykazu hipotecznego teje realności.

Oprócz powyższego sposobu (nakształt rekognicyi i roboracyi staropolskiej) jest drugim... zeznawanie aktów dobrej woli przed notaryuszem, a trzecim... są akta prywatne, które strony same sobie sporządziły lub sporządzić dały.

Akta te hipoteczne drugiego i trzeciego rodzaju wchodzą do księgi publicznej zwyczajną drogą przez dziennik podawczy w pisemnem stosownem podaniu, na które zapada uchwała zwierzchności hipotecznej, poczem następuje w wykonaniu teje wpis żądany (intabulacja lub tylko ostrzeżenie czyli prenotacja), albowi odmówienie takowej.

Gdy strony przed zwierzchnością hipoteczną na pierwszy sposób akt zeznały, wpis tego samego dnia jeszcze w księgach publicznych dokonany być winien w obecności stron, a zatem nietrzeba w takim razie osobnego uwiadomienia stron, jeżeli wyraźnie tego nie żądały.

Jeżeli zaś podanie hipoteczne wejdzie do sądu powiatowego na mocy aktu notaryalnego lub też prywatnego — winien sąd trzeciego dnia najdalej wydać uchwałę zapadłą urzędnikowi utrzymującemu księgę publiczną (konserwatorowi, *Grundbuchsführer*) i czuwać nad tem, eby ósmego dnia najpóźniej zawiadomienie o dokonany wpisie stronom doręczonem było.

Wszelkie pisemne podanie hipoteczne w biegnących już czynnościach hipotecznych winno być opatrzonem oprócz właściwych stępli i oryginalnego dokumentu, na mocy którego nastąpić ma wpis hipoteczny, jeszcze w wierzytelny odpis tegoż pierwopisu dla zbioru dokumentów, inaczej bowiem sam pierwopis doń złożony zostanie.

§. 14.

Zakładanie nowych i ulepszenie dotychczasowych ksiąg publicznych (gruntowych i miejskich) odbywa się z urzędu.

Koszt na sprawienie tych ksiąg publicznych (będzie ich około 6.000., co rachując po 4. złr. od tomu wyniesie w przybliżeniu 24.000 złr.), i opłatę wymierzonych przez Wydział krajowy na skutek przedstawienia przez władzę właściwą remuneracyi (dla odznaczających się pilnością i poświęceniem członków komisji ziemiańskich) poniesie kraj sposobem zaliczki, to jest za pobieraniem dochodu z jednoreńskowych krajowych znaczków stemplowych (§. 7. ad 1.) reprezentujących zwrot nakładu — przez tych właśnie interesowanych, których założenie ksiąg publicznych najwięcej dotyczy.

Z tym tu właśnie opisanym wyjątkiem wszystkie czynności urzędowe przy pierwiastkowej regulacyi hipotek włościańskich i miejskich przedsiębrane odbywają się bezpłatnie.

Również i czynności prawne stron interesowanych przedsiębrane w celu pierwsiastkowej regulacyi wolne będą od stępli i opłat rządowych.

§. 15.

W razie potrzeby ułożą i ogłoszą c. k. sądy krajowe wyższe (jako hypoteczne naddyrekcyje) regulamina mieszczące w sobie szczegółowe wyjaśnienie wszystkich czynności, tak przy pierwszém założeniu jakoteż i dalszem utrzymywaniu ksiąg publicznych zachodzących.

Bibl. Jag.

1870
The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of Justice of the Peace for the year 1870.

Justice of the Peace for the year 1870.

1. John A. Smith
2. John B. Smith
3. John C. Smith
4. John D. Smith
5. John E. Smith
6. John F. Smith
7. John G. Smith
8. John H. Smith
9. John I. Smith
10. John J. Smith
11. John K. Smith
12. John L. Smith
13. John M. Smith
14. John N. Smith
15. John O. Smith
16. John P. Smith
17. John Q. Smith
18. John R. Smith
19. John S. Smith
20. John T. Smith
21. John U. Smith
22. John V. Smith
23. John W. Smith
24. John X. Smith
25. John Y. Smith
26. John Z. Smith

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną % ustawę o zaprowadzeniu nowego urządzenia w tabuli krajowej przez umieszczenie w księgach własności osobnej rubryki, wykazującej na podstawie sprawdzonych pomiarów stałego katastru skład terytoryalny każdego ciała tabularnego.

Stanisław Starowiejski.

L. Skrzyński poseł sanocki. — X. Stępek. — Ed. Gniewosz. — Ad. Potocki. — W. Badeni. — Zbyszewski. — Dr. W. Koczyński — H. Wodzicki. — Czajkowski. — Juwenal Boczkowski — Szumańczowski. — Rogawski. — Bocheński. — Ed. Dzwonkowski. — Kraiński.

40000

30000W

Ustawa

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zaprowadzeniu nowego urządzenia w tabuli krajowej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Do oznaczenia w księgach tabularnych, z jakich parcel gruntowych i w jakiej rozległości każde ciało tabularne się składa, mają służyć pomiary stałego katastru.

§. 2.

W tym celu księgi tabularne otrzymują urządzenie zgodne ze stałym katastrem.

§. 3.

Do składu księgi własności w tabuli krajowej przybyć ma nowa rubryka, wykazująca istotę własności to jest: parcele i rozległość gruntów, z których się składa każde ciało tabularne. Ta rubryka nosi nazwę „rubryka posiadłości“ i umieszcza się w osobnej, do księgi własności dodatkowej księdze.

§. 4.

Wszystkie do składu jednego ciała tabularnego należące parcele katastru wpisują się do tej rubryki według liczby porządkowej, na osobnej dla każdego ciała tabularnego karcie, z wymienieniem numeru topograficznego i rozległości każdej parceli.

§. 5.

Dla przeprowadzenia zamierzonej zgodności posiadania tabularnego z pomiarami stałego katastru, ustanowi c. k. Rząd komisję krajową we Lwowie, składającą się z radców Namiestnictwa, — radców Sądu Wyższego, — radców Skarbowych i z wybranych przez Wydział krajowy Członków tegoż Wydziału, która to komisya pod sterem c. k. Namiestnika kraju zostawać, i całą czynnością kierować ma; ustanowi też c. k. Rząd dla każdego okręgu sądu powiatowego osobną do tego komisję powiatową, z urzędnika sądowego, mającego być examinowanym sędzią i z geometry katastralnego.

§. 6.

Komisya powiatowa rozpoczyna swoje czynności od zawezwania wszystkich właścicieli ciał tabularnych w granicach okręgu sądowego położonych, aby w oznaczonym terminie według wydanych do tego formularzy,

przedłożyli dla każdego ciała tabularnego z osobna wykazy wszystkich, do tegoż ciała tabularnego należących parcel katastralnych, które w całości lub części rzeczywiście posiadają.

§. 7.

Komisya otrzymawszy od właścicieli tabularnych wykazy parcel katastralnych, sprawdzi te wykazy na gruncie z przywołaniem stron interesowanych i urzędu gminnego.

Wykazy powinny się zgadzać z posiadaniem faktycznem, — zachodzące w tej mierze różnice, komisya sprostuje z urzędu, i te sprostowania tak w mapach katastralnych, jako też w protokołach parcelowych zaznaczy.

§. 8.

Po dokonaniem sprawdzeniu wykazów parcel, udzieli komisya dotyczącemu właścicielowi tabularnemu do jego wiadomości w odpisie te wszystkie poprawki, które w tych wykazach uskuteczniła.

§. 9.

Właścicielowi tabularnemu przysłuży prawo, w przeciągu 8 dni od dnia doręczenia mu tego odpisu, odwołania się naprzeciw uczynionym poprawkom przez komisję powiatową, do c. k. komisji krajowej, która w tej sprawie orzeka ostatecznie.

To orzeczenie nie pociąga jednak za sobą innych skutków prawnych, jak tylko, że parcela, która została na mocy tego orzeczenia z podanego wykazu parcel wymazaną, nie może być na mocy obecnej ustawy przedmiotem dalszej pertraktacji.

§. 10.

Gdy tym sposobem faktyczny stan posiadania wszystkich ciał tabularnych w okręgu sądu powiatowego z urzędu sprawdzony zostanie, sporządzi komisya na podstawie dokonanych sprawdzeń i prawomocnych orzeczeń komisji krajowej, wykazy wszystkich do każdego ciała tabularnego należących parcel, i przedłoży je w jednym exemplarzu c. k. komisji krajowej we Lwowie, w drugim sądowi powiatowemu.

§. 11.

C. k. komisya krajowa we Lwowie wyda edykt, którym ogłosi, iż wykazy parcel własności tabularnych dotyczącego okręgu sądu powiatowego, złożone zostały tak w c. k. komisji krajowej we Lwowie, jako te w dotyczącym sądzie powiatowym, gdzie przejrane, i w odpisach za opłatą powzięte być mogą.

§. 12.

C. k. Komisya krajowa ustanowi zarazem w tymże edyktie termin najmniej sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia edyktu w gazecie urzędowej lwowskiej, w którym to terminie wszystkie roszczenia co do posiadania w wykazach zawartych parcel do komisji powiatowej zgłoszone, lub w formie skargi do właściwego sądu wniesione być winny pod wyraźnem zagrożeniem, że gdyby strony swoich roszczeń w oznaczonym terminie do komisji powiatowej nie zgłosiły, lub do właściwego sądu w formie skargi nie wniosły, nie będą mogły później dochodzić takich z uszczerbkiem trzecich osób, któreby prawa hipoteczne co do tych parcel już po uskuteczniomym ich wpisie do dotyczącej rubryki tabuli krajowej w dobrej wierze nabyły.

§. 13.

Strony, które skargę we właściwym sądzie wniosły, winny się wykazać z tego dotyczącej komisji powiatowej, przed upływem naznaczonego w edyktie terminu.

§. 14.

Po upływie tego terminu, zarządzi c. k. komisya krajowa zamieszczenie wszystkich do dotyczącego ciała tabularnego należących, w przedłożonych wykazach komisji powiatowej zawartych parcel gruntowych do tabuli krajowej, stósownie do postanowień §. 4. Przy parcelach względem których zgłoszenie pretensyi w komisji powiatowej w przepisany sposób i terminie nastąpiło, lub skarga we właściwym sądzie wniesioną została, umieszczona będzie przy każdej takiej parceli w tabuli adnotacya, że jest sporną.

§. 15.

Co do parcel, przy których nie będzie adnotacyi, że są sporne, od chwili zamieszczenia ich w tabuli krajowej, nabywają mocy obowiązującej postanowienia §§. 322. i 1467. kod. cywil.-

§. 16.

Roszczenia stron, które do posiadania w wykazach zawartych parcel, w oznaczonym terminie w komisji powiatowej wniesione zostały, rozpoznaje w każdym powiecie delegowany od tej komisji sędzia. Roszczenia dotyczące praw do posiadania, odsyła sędzia powiatowy do zwykłej drogi prawa z naznaczeniem terminu, do którego roszczenie w formie skargi do właściwego sądu wniesione być ma. Termin ten upływa od dnia prawomocności orzeczenia.

Roszczenia dotyczące faktu posiadania, rozpoznaje delegowany do tego powiatowy sędzia, i to, jeżeli wymagać będzie potrzeba — na gruncie, spisuje protokół, gdzie umieszcza wywody stron, zeznania świadków, tudzież wszelkie przez strony przytoczone dowody, i starać się ma przedewszystkiem aby strony skłonić do ugody, — która jeżeli przyjdzie do skutku spíše akt ugody.

Jeżeli ugoda nie mogła przyjść do skutku, rozstrzygnie delegowany sędzia spór według przepisów postępowania prowizoryalnego, na podstawie przeprowadzonego dochodzenia o fakcie posiadania.

§. 17.

Odwoływanie się od orzeczeń delegowanego sędziego powiatowego, winno być wniesione w przeciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia na ręce komisji powiatowej, do c. k. komisji krajowej, która w sprawach faktycznego posiadania rozstrzyga stanowczo i ostatecznie tak, iż dalsze odwoływanie się do wyższych instancji nie ma już miejsca.

§. 18.

Sprostowania w dotyczącej rubryce księgi własności tabuli krajowej na podstawie prawomocnie zawartych ugod (§. 16.) między stronami, lub prawomocnie zapadłych orzeczeń (§. 17) co do faktycznego posiadania, zarządzi c. k. komisya krajowa z urzędu.

§. 19.

Jeżeliby strona, która do komisji powiatowej roszczenie swe zgłosiła i do drogi prawa odesłaną została, w oznaczonym terminie przed komisją powiatową się nie wykazała, że skargę do właściwego sądu wniosła, następuje w tym wypadku zastosowanie postanowienia §. 12., a c. k. komisya krajowa zarządzi przy dotyczącej parceli gruntu zmazanie adnotacyi, że jest sporną.

§. 20.

Sprostowanie w dotyczącej rubryce księgi własności tabuli krajowej na mocy wyroków sądowych, będą skuteczne tylko na żądanie stron, stosownie do ogólnie obowiązujących ustaw i poszczególnych instrukcyj, jakie dla tabuli krajowej z powodu nowego jej urządzenia, wydane zostaną.

§. 21.

Gdy tylko mała jeszcze liczba zgłoszonych do komisji powiatowej roszczeń stron interesowanych do ułatwienia pozostanie, nastąpi rozwiązanie tak komisji powiatowych jakoteż komisji krajowej, a zakres ich czynności na mocy niniejszej ustawy przechodzi co do komisji powiatowych na c. k. sądy powiatowe, a co do komisji krajowej na c. k. sąd wyższy we Lwowie.

§. 22.

Sądy są obowiązane, skargi z powyższych powodów do nich wnoszone rozstrzygać w jak najkrótszym czasie według ustaw kodeksu cywilnego, i z zastosowaniem postępowania sumarycznego.

§. 23.

C. k. wyższy sąd we Lwowie wyda odpowiednią sądom instrukcję, zawierającą postanowienia, jak księgi tabularne ze względu na zarządzoną zmianę tych ksiąg urządzone, prowadzone, i w jakiej formie wyciągi hipoteczne wydawane być mają.

§. 24.

Koszta przeprowadzenia tej czynności ponoszą właściciele tabularni w stosunku do rozległości gruntów, które posiadają.

Fundusz krajowy zalicza potrzebne na to kwoty, które od właścicieli tabularnych na rzecz tego funduszu będą w tej samej drodze ściągane, co podatki rządowe.

§. 25.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Moim Ministrom Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu.

1000

Wniosek

posła Jakóbika.

Wysoka Izba raczy uchwalić: wszystkie dziesięciny i skopeczyny, meszne i proskurne, lub jakiekolwiek inne daremszczyzny dla parochów, tak rzymsko-katolickiego jako też i grecko-katolickiego obrządku, są zniesione.

Jakóbik.

Wolny. — Aleksander Halik. — Jan Bazylewicz. — Sebstyan Dziubaty. — M. Popiel. — Walenty Puszkarz. — Oskard. — Laskorz. — Barszcz. — Koroluk. — Stuglik. — Baltazar Nalepa. — Kowbasiuk. — Makowicz. — Zynczak. — Papczuk. — Cieński. — Bodnar. — Łepkaluk.

Filed: Jan 27

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Rewizję prawa o języku wykładowym z dnia 22. czerwca 1867., a to z powodu doniosłości §. 19. prawa państwowego z dnia 21. grudnia 1867. o prawach ogólnych obywateli Państwa dla zastąpionych w Radzie Państwa królestw i krajów i w analogii z teraźniejszym przedłożeniem rządowem o zniesieniu przymusu uczenia się drugiego języka krajowego.

2. Sprawozdanie o tem jak najrychlejsze i koniecznie jeszcze w ciągu trwającej kadencji sejmowej.

Lwów dnia 10. września 1868.

Pawlików, wnioskodawca.

Guszałewicz, Pietruszewicz, Delkiewicz, Krasicki, Ozarkiewicz, Kocko, Sapruka, Makowicz, Minkowicz, Pilipów, Iszczuk, Ławrynówicz, Kowalski, Sycz, Zynczak, Papczuk, Ławrowski, Krzyżanowski.

Winnipeg

201. Jap.

Wniosek.

Na mocy ustawy z dnia 2. lutego 1867. zaprowadzono w każdej parafii kat. wyznania fundusz rezerwowy na pokrycie wydatków stawiania i głównych reparacyj budowli kościelnych i parafialnych.

Ta ustawa jest dla gmin uciążliwą, mianowicie znajduje opór art. III. gdzie powiedziano: „że datek parafialny ma każdy parafianin uiszczać, bez różnicy płci od skończonego 16. roku do skończonego 50. roku życia, w rocznej ilości po 10 kr. w. a., którą się nakłada na każdą żyjącą w tym wieku osobę podatek, przez naród dawniejszą niemłą dla niego nazwą „pogłówszczyzna“ mianowaną — a zważywszy dalej, że dla istnienia ustawy w tej samej rzeczy pod dniem 15. sierpnia 1866. (Dziennik ustaw krajowych l. 28.) wydanej, fundusz rezerwowy zbyt-czym się staje, bo potrzeby dotyczące się kościołów i budowli parafialnych należycie pokrywają się, a nakoniec przez nałożenie na gminy tego całkiem niepotrzebnego ciężaru tylko nieustanne niezadowolenie się objawia,

Raczy Wysoki Sejm uchwalić:

Ustawa z d. 2. lutego 1867. dotycząca funduszu rezerwowego na pokrycie wydatków stawiania i reparacyi kościołów i budowli parafialnych od dnia dzisiejszego znosi się i ustaje.

Minkowicz, Zynczak, Dzerowicz, Sapruka, Sycz, Gulak, Guszalewicz, Papczuk, Delkiewicz, Kowalski, Ławrynowicz, Ozarkiewicz, Krasicki, Kocko, Pietruszewicz, Isaczuk, Bazylewicz, Laskorz, Stupczy Marcin, Oskard Jan, Kulik Kazimierz, Olexa Koroluk, Walenty Puszkarcz, Rękas.

Wniosek

posła Starowiejskiego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

Ustawa

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ustanawiająca termin, od którego spory w sprawach wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych, mają być sądzone przez c. k. sądy cywilne.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Meo Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zmieniając postanowienia §. 10. patentu z d. 5. lipca 1853. rozporządzam:

Wszelkie spory w sprawie wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych, dotyczące wyrażonych w ustępach (a—f) §. 7. patentu z d. 5. lipca 1853. punktów i pochodzące z pretensyi zameldowanych po dniu 30. czerwca 1869. sądzone być mają przez c. k. sądy cywilne, wed ~~ług~~ ~~statu~~ kodexu cywilnego; sprawy zaś dotyczące samego wykupna lub regulacyi przyznanych w drodze sądowej służebnictw pozostają i nadal przy organach ustanowionych dla spraw wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych.

Stanisław Starowiejski wnioskodawca.

Krzeczunowicz, Torosiewicz, Badeni, Rogawski, J. Szujski, Rutowski, Ad. Potocki, Konstanty Czartoryski, Czerkawski, Wyrobek, Hoszard, Henryk Wodzicki, Gniński, A. Sapięha, Boczkowski, Gniewosz.

Wniosek

o udzielenie pomocy

na pokrycie kosztów podróży

do miejscowości

Wniosek ten dotyczy pomocy na pokrycie kosztów podróży do miejscowości, w których odbywają się badania naukowe, w celu zbierania danych do opracowania pracy naukowej.

Wniosek ten dotyczy pomocy na pokrycie kosztów podróży do miejscowości, w których odbywają się badania naukowe, w celu zbierania danych do opracowania pracy naukowej.

Wniosek ten dotyczy pomocy na pokrycie kosztów podróży do miejscowości, w których odbywają się badania naukowe, w celu zbierania danych do opracowania pracy naukowej.

Wniosek ten dotyczy pomocy na pokrycie kosztów podróży do miejscowości, w których odbywają się badania naukowe, w celu zbierania danych do opracowania pracy naukowej.

Jaśnie Oświecony Książę!

W skutek śmierci członka Rady Państwa pana Michała Działoszyńskiego mam zaszczyt prosić Jaśnie Oświeconego Księcia, ażebyś raczył zarządzić w jego miejsce nowy wybór do Rady Państwa z właściwego koła wyborczego.

Przy tej sposobności pozwalam sobie zwrócić uwagę na pisma prezydyalne z dnia 1. października 1867. l. 7720. i z dnia 11. czerwca b. r. l. 5324. dotyczące się wyborów do Rady Państwa w miejsce Wgo. Ludwika Skrzyńskiego i Wgo. Alfreda Hausnera, którzy złożyli swe mandaty.

Proszę przyjąć zapewnienie o mojem najwyższem poważaniu.

We Lwowie dnia 22. sierpnia 1868 r.

Agenor Gołuchowski w. r.

Do
Jaśnie Oświeconego Księcia
LEONA SAPIEHY,
Marszałka Sejmu krajowego
w miejscu.

1884. Aug.